

Opgave 3 – Aarde: Stof uit de Sahara bevrucht het Amazonegebied

---

Bestudeer de bronnen 1 en 2 uit het bronnenboekje die bij deze opgave horen.

Gebruik bron 1 en kaartblad 174-175.

Het Tsjaadmeer was enkele duizenden jaren geleden veel groter. Sindsdien is het klimaat in de Sahara droger geworden en is het noordelijk deel van het meer helemaal opgedroogd.

- 2p 9 Geef twee natuurlijke oorzaken waardoor het zuidelijke deel niet helemaal is opgedroogd en het noordelijke deel wel.

Gebruik bron 2.

Een groot deel van het jaar wordt stof uit het deels drooggevallen Tsjaadmeer getransporteerd in de richting die in bron 2 is aangegeven.

- 2p 10 Beschrijf aan de hand van de wet van Buijs Ballot dat het stof in deze richting wordt getransporteerd.

Gebruik atlaskaart 179D.

Het landgebruik in de omgeving van het Tsjaadmeer draagt bij aan de grote hoeveelheid stof die naar het Amazonegebied wordt getransporteerd.

- 2p 11 Leg dit uit.
Je uitleg moet een oorzaak-gevolgrelatie bevatten.

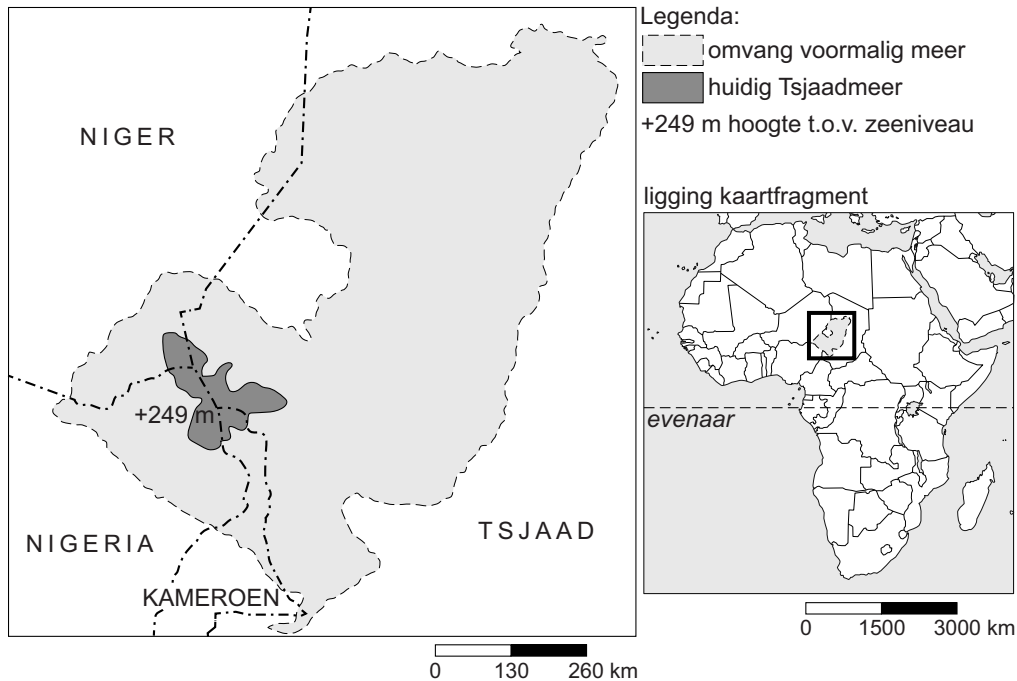
Het stof uit het deels drooggevallen Tsjaadmeer vergroot de bodemvruchtbaarheid in het Amazonegebied. Door menselijk ingrijpen in het Amazonegebied neemt de bodemvruchtbaarheid daar echter af.

- 2p 12 Leg uit dat door menselijk ingrijpen de bodemvruchtbaarheid in het Amazonegebied afneemt.
Je uitleg moet een oorzaak-gevolgrelatie bevatten.

Opgave 3 – Aarde: Stof uit de Sahara bevrucht het Amazonegebied

bron 1

Het Tsjaadmeer

Het voormalige meer heeft twee diepe delen: één in het noorden en één in het zuiden. Deze twee delen zijn door een drempel van elkaar gescheiden.

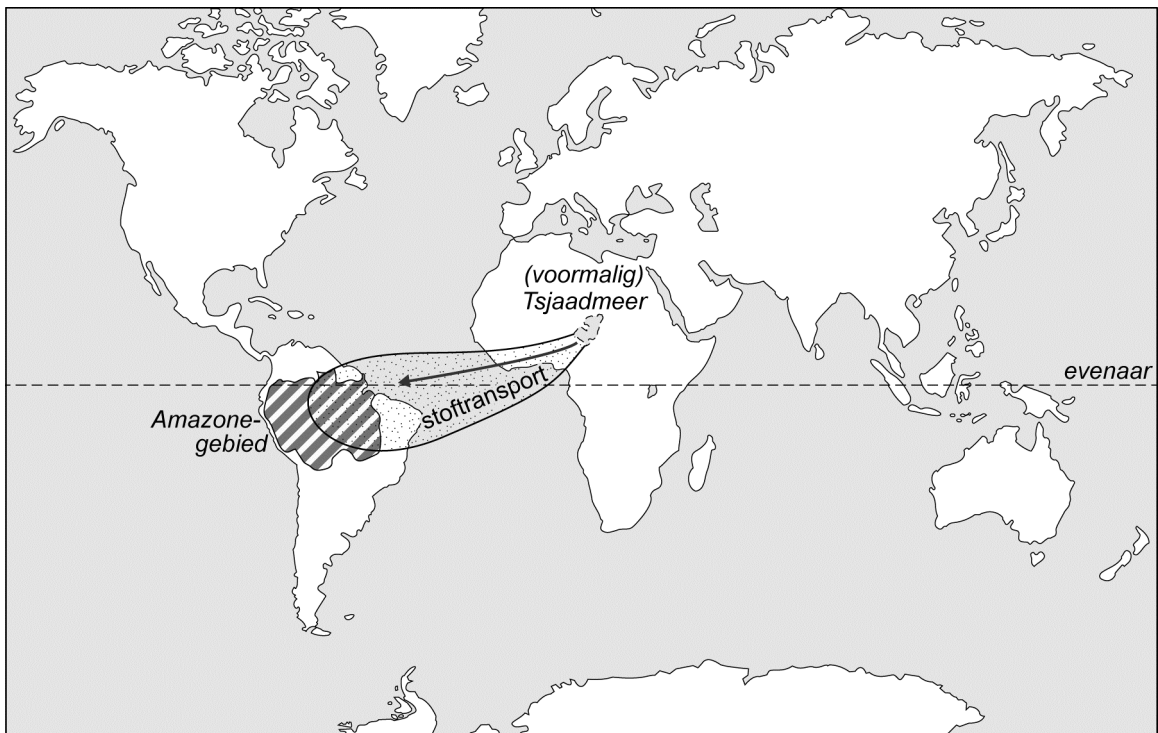
bron 2

Stof uit het Tsjaadmeer getransporteerd naar het Amazonegebied

Het grootste regenwoud op aarde – het Amazonegebied – heeft zijn bestaan mede te danken aan de grootste woestijn ter wereld: de Sahara. De woestijn voorziet het regenwoud namelijk van voedingsstoffen. Het grootste deel van de voedingsstoffen is afkomstig uit het drooggevalen noordelijke deel van het Tsjaadmeer.

Dankzij satellietbeelden is nu bekend hoeveel voedingsstoffen er vanuit Afrika de Atlantische Oceaan overwaaien. Zo komt ongeveer 22.000 ton fosfor in het Amazonegebied terecht. Dat is ongeveer net zoveel als er jaarlijks door exogene processen uit het gebied wordt afgevoerd. De aanvoer van voedingsstoffen in het Amazonegebied is belangrijk omdat de bodems er van nature weinig voedingsstoffen bevatten.

Transport van zand over de Atlantische Oceaan

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.